JULIANE KOKOTT
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA

Az ismertetés napja: 2006. december 14. [1]

I – Bevezetés

1. A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem arra a kérdésre irányul, hogy az EK 28. és az EK 30. cikkel, vagy a kedvtelési célú vízi járművekre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló, 1994. június 16-i 94/25/EK európai parlamenti és a tanácsi irányelvvel [2] (a továbbiakban: a kedvtelési célú vízi járművekről szóló irányelv) ellentétes-e a motoros vízi sporteszközökre vonatkozó svéd szabályozás. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tehát alkalmat nyújt annak tisztázására, hogy a termékek használatát korlátozó tagállami rendelkezések mennyiben vizsgálandók az EK 28. cikkben foglalt mérce szerint.

2. Az alapeljárás tárgya két vádlott büntetőjogi felelősségének a kérdése, akikkel szemben a vád a motoros vízi sporteszközökről szóló svéd rendelet [3] (a továbbiakban: svéd rendelet) megsértése. E rendelet szerint tilos és pénzbírsággal büntetendő a motoros vízi sporteszközök használata a hajózható víziutakon és az olyan vizeken kívül, amelyeken a tartományi kormányzat a motoros vízi sporteszközök használatát engedélyezte.

3. Ezenfelül a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem a műszaki szabványok és szabályok terén történő információszolgáltatási eljárás megállapításáról szóló, 1998. június 22-i 98/34/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv [4] (a továbbiakban: információszolgáltatásról szóló irányelv) értelmezésének kérdését is felveti.

II – Jogi háttér

A – *A közösségi jog*

4. A kedvtelési célú vízi járművekről szóló irányelv hatálya kezdetben csupán a kedvtelési

1 – Eredeti nyelv: német.

2 – A kedvtelési célú vízi járművekre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló 94/25/EK irányelv módosításáról szóló, 2003. június 16-i 2003/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 214., 18. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 31. kötet, 409. o.) módosított változat (HL L 164., 15. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 13. kötet, 196. o.).

3 – Az 1993:1053. sz. rendelet, amely 2004. július 15-én lépett hatályba.

4 – Az irányelvnek az 1998. július 20-i 98/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 217., 18. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 21. kötet, 8. o.) módosított változata (HL L 204., 37. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 20. kötet, 334. o.).

célú vízi járművekre terjedt ki. A 2003/44/EK irányelv az említett irányelv hatályát a motoros vízi sporteszközökre is kiterjesztette.

5. A kedvtelési célú vízi járművekről szóló irányelv 2. cikkének (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Az irányelv nem érinti a tagállamok jogosultságát arra, hogy – a Szerződéssel összhangban – bizonyos vizeken történő hajózást illetően rendelkezéseket hozzanak a környezetvédelem, továbbá a vízi utak védelme és biztonsága érdekében, feltéve hogy ez nem teszi szükségessé az irányelvnek megfelelő vízi járművek módosítását”.

6. A kedvtelési célú vízi járművekről szóló irányelv 4. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok nem tilthatják, nem korlátozhatják és nem akadályozhatják a kedvtelési célú vízi járművek [helyes fordítás: az 1. cikk (1) bekezdésében meghatározott termékek] területükön történő forgalomba hozatalát és/vagy üzembe helyezését, amennyiben azokon fel van tüntetve a IV. mellékletben említett CE-jelölés, amely jelzi, hogy megfelelnek ezen irányelv rendelkezéseinek, a II. fejezetben meghatározott megfelelőségértékelési eljárást is beleértve.”

7. Az információszolgáltatásról szóló irányelv 1. cikke a következőket írja elő:

„Ezen irányelv alkalmazásában az következő meghatározásokat kell alkalmazni:

[…]

4. »egyéb követelmények«: a műszaki leíráson kívüli egyéb olyan követelmény, amelyet a termékre különösen a fogyasztók vagy a környezet védelme céljából írnak elő, és amely befolyásolja a termék forgalomba hozatal utáni életciklusát, ilyen követelmény például a használat, az újrafeldolgozás, az újrafelhasználás vagy hulladékkezelés feltételei, ha ezek a feltételek jelentősen befolyásolhatják a termék összetételét vagy természetét, valamint értékesítését;

[…]

11. »műszaki szabály«: műszaki leírások és más követelmények vagy szolgáltatásra vonatkozó szabályok, beleértve a vonatkozó közigazgatási rendelkezéseket is, amelyek betartása az értékesítés, a szolgáltatásnyújtás, valamely szolgáltató

létrehozása vagy a valamely tagállamban vagy annak nagyobb részén történő használat esetén de jure vagy de facto kötelező, valamint a tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezései, kivéve a 10. cikkben foglaltakat, amelyek megtiltják valamely termék gyártását, behozatalát, értékesítést vagy használatát, vagy valamely szolgáltatás nyújtását vagy használatát, illetve valamely szolgáltató létrehozását.

[…]".

8. Az információszolgáltatásról szóló irányelv 8. cikke (1) bekezdésének első albekezdése előírja, hogy a tagállamok – a 10. cikkre is figyelemmel – azonnal közölnek a Bizottsággal minden műszakiszabály-tervezetet.

9. Az információszolgáltatásról szóló irányelv 8. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdése szerint a tagállamok a fenti feltételek mellett újra közlik a tervezetet, ha olyan változtatásokat hajtanak rajta végre, amelyek jelentős mértékben módosítják azok hatályát, lerövidítik a végrehajtására eredetileg előirányzott időtartamokat, leírásokat vagy követelményeket fűznek hozzá, illetve ez utóbbiakat szigorítják.

10. A 9. cikk (2) bekezdésének harmadik albekezdése értelmében az érintett tagállam jelenti a Bizottságnak, hogy milyen intézkedéseket javasol a részletes vélemények alapján. A Bizottság észrevételt tesz erre az intézkedésre.

11. A 10. cikk (1) bekezdése olyan különböző helyzeteket ír elő, amelyek esetén a közlési kötelezettség nem áll fenn.

B – *A nemzeti jog*

12. A motoros vízi sporteszközökről szóló svéd rendeletnek (1993:1053) a jelen ügyben releváns változata 2004. július 15-én lépett hatályba.

13. A svéd rendelet értelmében a motoros vízi sporteszközök olyan járművek, amelyek hosszúsága kisebb, mint 4 méter, és fő meghajtó forrásuk a vízturbinát meghajtó

belső égésű motor, és amelyeket rendeltetésük szerint egy vagy több olyan személy irányít, akik nem a jármű törzsének belsejében, hanem annak felületén ülnek, állnak vagy térdelnek.

14. A rendelet 2. §-a értelmében a motoros vízi sporteszközök csak a hajózható víziutakon, valamint a 3. § (1) bekezdésében megjelölt vizeken használhatók.

15. A rendelet 3. §-a a következőképpen rendelkezik:

„A länsstyrelsen [tartományi kormányzat] kijelölheti, hogy a hajózható víziutakon kívül a tartomány mely vizein megengedett a motoros vízi sporteszközök használata. Köteles azonban elfogadni ilyen szabályozást a következők vonatkozásában:

1. olyan vizek, amelyek oly mértékben ki vannak téve az emberi tevékenységek hatásainak, hogy a motoros vízi sporteszközök használata következtében várható zaj és más zavaró hatások nem tekinthetők a közösségre vagy a környezetre nézve jelentős tehernek,

2. olyan vizek, amelyek nem lakott területek vagy nyaralóhelyek közelében találhatók, és amelyek nem képviselnek jelentős értéket a természeti és kulturális környezet védelme, a biológiai sokféleség, a természetközeli élet, valamint a sport- és kereskedelmi halászat szempontjából; és

3. más olyan vizek, amelyeken a motoros vízi sporteszközök használata a közösséget nem terheli zaj- és más zavaró hatásokkal, és nem okozza az állat- és növényvilág károsításának vagy jelentős zavarásának, valamint a fertőző betegségek terjesztésének a kockázatát sem.

Továbbá a länsstyrelsen – amennyiben ez az (1) bekezdés 3. pontja szerinti terhelés vagy kockázatok megakadályozása érdekében szükséges – a motoros vízi sporteszközök használatát a kijelölt hajózható víziutak egyes részeire korlátozhatja, valamint rendelkezéseket fogadhat el a hajózható víziutak megközelítésére és azok elhagyására vonatkozóan.”

16. A rendelet 5. §-a előírja, hogy aki a 2. és 3. §, valamint a 3. § alapján elfogadott előírások megsértésével motoros vízi sporteszközt vezet, pénzbírsággal büntetendő.

17. A kérdéseket előterjesztő bíróság által szolgáltatott adatok szerint a Sjöfartsverket (hajózási hatóság) határozza meg, mi tekintendő hajózható víziútnak, és közzéteszi azt a hivatalos lapjában. A hajózható víziutakat a tengeri térképen fel kell tüntetni. Vízutat akkor minősítenek hajózható víziútnak, ha a víziút a közforgalom szempontjából jelentős, ha a halászat szempontjából jelentős, vagy a kedvtelési célú vízi járművek szempontjából jelentős, és ez a víziút biztonságához szükséges.

III – A tényállás és az alapeljárás

18. Az egyik svéd államügyészség vádat emelt Percy Mickelsson és Joakim Roos (a továbbiakban: az alapeljárás vádlottjai) ellen a Luleå Tingsrätt [5] előtt. Az államügyészség vádjának tárgya az, hogy a vádlottak 2004. augusztus 8-án motoros vízi sporteszközöket vezettek olyan vizeken, amelyeken a motoros vízi sporteszközök használata a svéd rendelet értelmében nem volt megengedett. Nem képezi vita tárgyát, hogy az említett vizek nem minősülnek sem a svéd rendelet szerinti olyan hajózható víziutaknak, amelyeken a motoros vízi sporteszközök használata megengedett, és az illetékes tartományi kormányzat sem engedélyezte e vizeken a motoros vízi sporteszközök használatát a svéd rendelet 3. §-a értelmében.

19. Az alapeljárás vádlottjai védekezésül lényegében arra hivatkoznak, hogy a svéd rendelet, mivel sérti az EK 28. és az EK 30. cikket, valamint a kedvtelési célú vízi járművekről szóló irányelvet és az információszolgáltatásról szóló irányelvet, ellentétes a közösségi joggal.

IV – Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem és a Bíróság előtti eljárás

20. 2005. március 21-i végzésével a Luleå Tingsrätt az előtte folyamatban levő eljárást felfüggesztette, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

1a) Ellentétesek-e az EK 28–30. cikkel a nemzeti jog olyan rendelkezései, mint amelyek a motoros vízi sporteszközökről szóló svéd rendeletben találhatók, és amelyek megtiltják a motoros vízi sporteszközök használatát a hajózható víziutakon vagy az olyan vizeken kívül, amelyekre az illetékes helyi hatóság engedélyt adott?

5 – A továbbiakban e bíróságra a kérdéseket előterjesztő bíróságként is történik a hivatkozás.

1b) Máskülönben ellentétes-e az EK 28–30. cikkel, hogy egy tagállam ilyen rendelkezéseket úgy alkalmazzon, hogy a motoros vízi sporteszközök használatát olyan vizeken is megtiltja, amelyekre nézve az illetékes helyi hatóság még nem hozott arra vonatkozó döntést, hogy kiadható-e vagy sem azok használatára szóló engedély?

2) Ellentétesek-e a kedvtelési célú vízijárművekre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló 94/25/EK tanácsi irányelv módosításáról szóló, 2003. szeptember 5-i 2003/44/EK európai parlamenti és a tanácsi irányelvvel a nemzeti jog olyan rendelkezései, mint a fent említettek, amelyek a motoros vízi sporteszközök használatát megtiltják?

21. A Bíróság előtti eljárásban az alapeljárás vádlottjai, a svéd, a norvég és az osztrák kormány, valamint a Bizottság terjesztett elő írásbeli és szóbeli észrevételeket. A német kormány írásbeli észrevételt terjesztett elő.

V – Értékelés

22. A nemzeti bíróság kérdéseit fordított sorrendben kell megválaszolni; a vizsgálatot a kedvtelési célú vízi járművekről szóló irányelv szabályozása tartalmának kifejtésével kell kezdeni. Amennyiben ugyanis azt a következtetést kell levonni, hogy az irányelv a motoros vízi sporteszközök használatára vonatkozóan kimerítő szabályozást tartalmaz, a hatálya alá tartozó esetekben az EK 28. cikk vizsgálata keretében az egyoldalú tagállami intézkedésnek az EK 30. cikk szerinti igazolása kizárt lenne. [6]

A – *A kedvtelési célú vízi járművekről szóló irányelv értelmezése*

1. A kedvtelési célú vízi járművekről szóló irányelv időbeli hatálya

23. Az alapeljárás vádlottjai az irányelvből a motoros vízi sporteszközök korlátlan használatának jogát vezetik le, és ezért álláspontjuk szerint az ezzel ellentétes svéd szabályozás nem alkalmazható. Meg kell azonban vizsgálni, hogy az irányelv időbeli hatálya alapján egyáltalán alkalmazható-e.

6 – Ld. többek közt a C-5/94. sz. Hedley Lomas ügyben 1996. május 23-án hozott ítélet (EBHT 1996, I-2553. o.) 19. pontját, a C-324/99 sz. DaimlerChrysler ügyben 2001. december 13-án hozott ítélet (EBHT 2001, I-9897. o.) 32. pontját, és a C-322/01. sz. Deutscher Apothekerverband ügyben 2003. december 11-én hozott ítélet (EBHT 2003, I-14887. o.) 64. pontját.

24. A kedvtelési célú vízi járművekről szóló irányelv hatálya ugyanis csak a 2003/44 irányelvvel történő módosítása óta terjed ki a motoros vízi sporteszközökre. A 3. cikkének (1) bekezdése értelmében az irányelvet 2004. június 30-ig kellett átültetni, az átültetés céljából elfogadott előírásokat azonban csak 2005. január 1-jétől (a továbbiakban: alkalmazási határidő) kellett a tagállamoknak alkalmazniuk. Az alapeljárás tárgyát képező cselekmények 2004. augusztus 8-án történtek meg, tehát ugyan az átültetési határidő lejártát követően, de az alkalmazási határidő lejárta előtt. Amennyiben a nemzeti jog, amint feltételezhető, a büntethetőség elbírálása szempontjából a cselekmény elkövetésének időpontját tekinti irányadónak, felmerül az a probléma, hogy az említett időpontban az irányelv alkalmazási határideje még nem járt le. Meg kell vizsgálni, hogy ez akadályozza-e, hogy a vádlott az irányelvre hivatkozzon.

25. Az irányelvek az átültetés határidejének lejárta előtt nem alkalmazhatóak közvetlenül [7]. Ennek párhuzamosan az alkalmazási határidő lejártára vonatkozóan is érvényesnek kell lennie. A vádlottak annak alátámasztása érdekében, hogy az irányelv időbeli szempontból hatályos, a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatára hivatkoznak, amely szerint a tagállamoknak az átültetésre előírt határidőn belül tartózkodniuk kell az olyan jellegű intézkedések meghozatalától, amelyek komolyan veszélyeztetik az irányelv által meghatározott célt [8]. Ebből sem következik azonban az irányelv közvetlen alkalmazhatósága [9].

26. Az enyhébb büntetőtörvény visszaható hatályának elvéből, melyet a közösségi jog elismer [10], azonban az következik, hogy a vádlott akkor is hivatkozhat a büntetés alóli, az irányelvből következő mentességre, vagy cselekményének az irányelvből következő enyhébb büntetésére, ha az irányelv átültetési vagy alkalmazási határideje csak az elbírálás időpontja tekintetében járt le, a cselekmény időpontjában azonban a határidő még nem járt le. Az enyhébb büntetőtörvény visszaható hatálya elvének hátterében az a megfontolás áll, hogy a vádlott nem ítélhető el olyan cselekmény miatt, amely a jogalkotó módosított álláspontja szerint többé nem büntetendő. [11] Ha tehát egy irányelvben foglalt rendelkezés az elbírálás időpontjában a büntethetőséget kizárja, a vádlott hivatkozhat a közösségi jogalkotónak ezen értékelésére, amely az érintett magatartás büntetés alóli mentességére vonatkozó álláspontot foglal magában, még akkor is, ha az irányelv átültetési vagy alkalmazási határideje a cselekmény elkövetésének időpontjában még nem járt le. Ez nem minősül eltérésnek azon elvtől sem, hogy az irányelv rendelkezései az irányelv átültetési

7 – Ld. a C-316/93 sz. Vaneetveld ügyben 1994. március 3-án hozott ítélet (EBHT 1994, I-763. o.) 16. pontját, és a C-348/98. sz. Mendes Ferreira ügyben 2000. szeptember 14-én hozott ítélet (EBHT 2000., I-6711. o.) 33. pontját. Némileg eltérő következtetést foglal magában a C-144/04. sz. Mangold ügyben 2005. november 22-én hozott ítélet (EBHT 2005., I-9981. o.) 78. pontja arra az esetre, ha az irányelv valamely rendelkezésének hátterében egy általános közösségi jogi elv áll. Az irányelvvel összhangban való értelmezésre vonatkozóan ld. a C-212/04. sz. Adeneler ügyben 2006. július 4-én hozott ítélet (EBHT 2006., I-6057. o.) 123. és azt követő pontját.

8 – Ld. a C-129/96. sz. Inter-Environnement Wallonie ügyben 1997. december 18-án hozott ítélet (EBHT 1997., I-7411. o.) 45. pontját, a C-14/02. sz. ATRAL ügyben 2003. május 8-án hozott ítélet (EBHT 2003., I-4431. o.) 58. pontját, és a C-138/05. sz. Stichting Zuid-Hollandse Milieufederatie ügyben 2006. szeptember 14-én hozott ítélet (EBHT 2006., I-8339. o.) 42. pontját.

9 – A C-157/02. sz. Rieser Internationale Transporte ügyben 2004. fenruár 5-én hozott ítélet (EBHT 2004., I-1477. o.) 69. pontja.

10 – Ezen elvnek a közösségi jog általi elismeréséhez kapcsolódóan ld. a C-387/02., C-391/02. és C-403/02. sz. Berlusconi és társai egyesített ügyekben 2005. május 3-án hozott ítélet (EBHT 2005., I-3565. o.) 69. pontját.

11 – Ld. ehhez kapcsolódóan a C-457/02. sz. Niselli-ügyben hozott ítéletre (EBHT 2004., I-10853. o.) vonatkozó, 2004. június 10-i indítványom 69. és azt követő pontjait, valamint a C-387/02., C-391/02. és C-403/02. sz. Berlusconi és társai egyesített ügyekben hozott ítéletre (EBHT 2005., I-3565. o.) vonatkozó, 2004. október 14-i indítványom 155. és azt követő pontjait.

vagy alkalmazási határidején belül nem alkalmazhatók közvetlenül. A vádlott ugyanis csupán az elbírálás időpontjában részesül az irányelvben foglalt kedvezőbb elbírálásban, visszaható hatállyal.

27. E háttér alapján tehát a következőkben meg kell vizsgálni, hogy a 94/25 irányelvvel ellentétes-e az olyan nemzeti szabályozás, amely a környezetvédelem indokai alapján a motoros vízi sporteszközök használatát a hajózható víziutakon kívül elvben megtiltja, és azokon kívül csupán olyan vizeken engedélyezi, amelyeket a tartományi kormányzatok a motoros vízi sporteszközök használatára kijelöltek.

2. A kedvtelési célú vízi járművekről szóló irányelv szabályozásának tartalma

28. A jelen eljárásban részt vevő kormányok álláspontja szerint a kedvtelési célú vízi járművekről szóló irányelv csupán a motoros vízi sporteszközök műszaki követelményeit szabályozza, azok használatát nem. Ennek megfelelően abból nem vezethető le a motoros vízi sporteszközök használatára vonatkozó tagállami korlátozás tilalma sem. Az alapeljárás vádlottjai ezzel szemben a kedvtelési célú vízi járművekről szóló irányelvet úgy értelmezik, hogy azzal a motoros vízi sporteszközök használatának mindenfajta korlátozása ellentétes, amennyiben e sporteszközök a kedvtelési célú vízi járművekről szóló irányelv követelményeinek megfelelnek. Az alapeljárás vádlottjai érvelésük alátámasztása érdekében az irányelv 4. cikkének (1) bekezdésére hivatkoznak. E rendelkezés szerint a tagállamok a területükön nem tilthatják be, nem korlátozhatják és nem akadályozhatják a motoros vízi sporteszközök forgalomba hozatalát és/vagy üzembe helyezését, amennyiben azok megfelelnek az irányelv rendelkezéseinek. Felmerül tehát a kérdés, hogy az olyan tagállami szabályozás, amely a motoros vízi sporteszközök használati lehetőségeit korlátozza, a 4. cikk (1) bekezdése értelmében az üzembe helyezés tiltott korlátozásának minősül-e.

29. A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a közösségi jog értelmezése során tekintettel kell lenni mind az adott rendelkezés megfogalmazására, mind annak összefüggéseire és céljaira. [12]

30. Az „üzembe helyezés” fogalmának általános jelentése ellentmond annak, hogy e fogalom a használat valamennyi formáját magában foglalja. Egy eszköz használatának a széleskörű lehetőségei ugyanis a puszta üzembehelyezéshez képest időben későbbiek, attól megkülönböztetendők. Különösen az általános nyelvhasználat szerint az üzembehelyezési szabályok alatt olyan előírásokat kell érteni, amelyek tárgyát az üzembe helyezendő eszköz követelményei képezik, és amelyek ezért az eszköz jellemzőire vonatkoznak, míg a használati szabályok olyan szabályok, melyek a már üzembe helyezett eszköz használatát érintik, azaz az alkalmazásának a módját. Az üzembehelyzési és a használati szabályok ezért egyértelműen különböző

12 – Ld. csupán az újabb ítéletek közül a C-280/04. sz. Jyske Finans ügyben 2005. december 8-án hozott ítélet (EBHT 2005., I-10683. o.) 34. pontját, valamint a C-323/03. sz. Bizottság kontra Spanyolország ügyben 2006. március 9-én hozott ítélet (EBHT 2006., I-2161. o.) 32. pontját.

tárgyú szabályokat foglalnak magukban. Amennyiben a közösségi jogalkotó az irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében csupán az üzembe helyezés konkrét fogalmát alkalmazza, e szabály nem értelmezhető úgy, hogy a tilalom a használat tagállami korlátozására is kiterjed.

31. Ezt a következtetést a kedvtelési célú vízi járművekről szóló irányelv 2. cikkének (2) bekezdése is megerősíti, amelyre az eljárásban részt vevő kormányok is jogosan hivatkoznak. Az irányelv 2. cikkének (2) bekezdése ugyanis tisztázza, hogy az irányelv nem érinti a tagállamoknak azt a jogkörét, hogy „– a Szerződéssel összhangban – bizonyos vizeken történő hajózást illetően rendelkezéseket hozzanak a környezetvédelem, továbbá a vízi utak védelme és biztonsága érdekében, feltéve hogy ez nem teszi szükségessé az irányelvnek megfelelő vízi járművek módosítását."

32. A „hajózást illető rendelkezések" fogalmába a puszta forgalmi szabályokon mellett kétségtelenül a használat korlátozását is bele kell érteni, mivel a hajózás tekintetében – ahogy a közúti forgalomban is – a korlátozás különböző formái, egészen az egyes közlekedési eszközök kizárásáig, klasszikus irányítási eszközöknek minősülnek. E fogalomba tartoznak tehát mind a vízi járművek használatának módjára, mind a használat helyére vonatkozó szabályok. Még ha a 2. cikk (2) bekezdése ennyiben csupán „a bizonyos vizeken történő hajózást illető rendelkezéseket" említi is, a rendelkezés mindenképpen egyértelművé teszi, hogy a használat szabályait az irányelv nem hangolja össze.

33. A teleológiai értelmezés is alátámasztja, hogy a kedvtelési célú vízi járművekről szóló irányelv szabályozásának tárgyát csupán a műszaki követelmények képezik, a használat pedig nem.

34. Az irányelv tizenkettedik preambulumbekezdése kifejezetten egyértelművé teszi, hogy az irányelv nem tartalmaz korlátozást a kedvtelési célú vízi járművek üzembe helyezését követő használatára vonatkozóan. Az irányelv többi preambulumbekezdéséből az következik, hogy az irányelv célja csupán a sajátos, eltérő műszaki követelményekből adódó kereskedelmi akadályoknak a kedvtelési célú vízi járművekre és a motoros vízi sporteszközökre vonatkozó műszaki követelmények összehangolása útján történő megszüntetése. [13]

35. Az irányelv elfogadásának története is megerősíti, hogy a kedvtelési célú vízi járművekről szóló irányelvnek nem képezi tárgyát a motoros vízi sporteszközök alkalmazásának szabályozása, hanem csupán a motoros vízi sporteszközök műszaki követelményeinek összehangolására irányul. [14] A 94/25 irányelv módosításáról szóló tanácsi közös álláspont szerint az irányelv módosítását követően is fennmarad a tagállamok számára annak lehetősége, hogy meghatározott vízi járművek alkalmazására vonatkozóan szigorúbb szabályokat írjanak elő. [15] Az alkalmazás különleges korlátozásait a szubszidiaritás elvének megfe-

13 – Ld. a kedvtelési célú vízi járművekről szóló irányelv második, harmadik és ötödik preambulumbekezdését.

14 – Ld. a C-310/90. sz. Egle-ügyben 1992. január 21-én hozott ítélet (EBHT 1992., I-177. o.) 12. pontját az irányelv elfogadása történetének kifejtésére vonatkozóan, amely megerősíti az értelmezésnek a más értelmezési módszerek útján megalapozott eredményét.

15 – Az Európai Közösséget létrehozó szerződés 251. cikkében meghatározott eljárás alapján a kedvtelési célú vízi járművekre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló 94/25 irányelv módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelv elfogadására tekintettel megállapított, 2002. április 22-i 40/2002/EK tanácsi közös álláspont (HL C 170 E, 1. o. [16]).

lelően az egyes tagállamok szintjén kell szabályozni. [16]

36. A kedvtelési célú vízi járművekről szóló irányelv átfogó értelmezése tehát ahhoz az eredményhez vezet, hogy az irányelv a kedvtelési célú vízi járművek és a motoros vízi sporteszközök tekintetében csupán azok műszaki követelményeinek összehangolását célozta, a használatuk összehangolását nem. [17]

3. Közbenső következtetés

37. Összefoglalva a következőket kell megállapítani:

A kedvtelési célú vízi járművekről szóló irányelvvel nem ellentétesek az olyan nemzeti jogszabályok, amelyek a környezetvédelem indokai alapján tiltják a motoros vízi sporteszközök használatát, amennyiben e jogszabályok nem ellentétesek a Szerződés rendelkezéseivel, és különösen az EK 28. cikkel. A következőkben ezért meg kell vizsgálni, hogy az EK 28. és az EK 30. cikkel ellentétes-e az olyan nemzeti szabályozás, mint a svéd.

16 – A 15. lábjegyzetben hivatkozott közös álláspont, 19. o.

17 – Ld. ebben az értelemben a C-83/05. sz. Voigt-ügyben 2006. július 13-án hozott ítélet (EBHT 2006., I-6799. o.) 17. és azt követő pontjait.

B – *Az EK 28. és az EK 30. cikk értelmezése*

1. Az EK 28. cikk – Azonos hatású intézkedés

38. Az EK 28. cikk értelmében a tagállamok között tilos a behozatalra vonatkozó minden mennyiségi korlátozás és azzal azonos hatású intézkedés.

39. A Bizottság álláspontja szerint a használat korlátozása a svéd rendelet által előírt formában azonos hatású intézkedés.

a) A Dassonville-szabály

40. A Bíróság által a Dassonville-ügyben kifejlesztett meghatározás szerint a mennyiségi korlátozásokkal azonos hatású intézkedésnek minősül minden olyan intézkedés, amely közvetlenül vagy közvetve, ténylegesen vagy potenciálisan akadályozhatja a Közösségen belüli kereskedelmet. [18]

18 – Ld. többek közt a 8/74. sz., Dassonville-ügyben 1974. július 11- én hozott ítélet [EBHT 1974., 837. o.] 5. pontját; a C-267/91. és C-268/91. sz. Keck- és Mithouard-ügyekben 1993. november 24-én hozott ítélet (EBHT 1993., I-6097. o.) 11. pontját, és a C-158/04. és C-159/04. sz. Alfa Vita Vassilopoulos egyesített ügyekben 2006. szeptember 14-én hozott ítélet (EBHT 2006., I-8135. o.) 15. pontját.

41. Az alapeljárás vádlottjainak az álláspontja szerint – amelyet a svéd kormány vitat – a motoros vízi sporteszközök használatára vonatkozóan az új svéd rendelet által bevezetett korlátozás a motoros vízi sporteszközök eladási számának több, mint 90%-os csökkenéséhez vezetett. Ezáltal álláspontjuk szerint a svéd rendelet a tagállamok közti kereskedelmet közvetetten és *ténylegesen* befolyásolja. A Dassonville-szabály szerint azonban mindenesetre az azonos hatású intézkedésként történő minősítéshez a *potenciális* hatás is elegendő lenne. Nem messzemenő mindenesetre az a következtetés, hogy az olyan tagállami szabályozás, amely korlátozza azon vizek számát, amelyeken a motoros vízi sporteszközök használata megengedett, hatással van e termékek vásárlóinak érdeklődésére, és ezáltal a más tagállamból származó termékek eladási számának csökkenéséhez vezet. Az ilyen tagállami szabályozás ezért legalábbis potenciálisan alkalmas arra, hogy a tagállamok közti kereskedelemre hatást gyakoroljon. Ennek megfelelően a svéd rendelet az alapeljárás vádlottjai szerint azonos hatású intézkedésnek minősül.

b) A Keck-kritériumok alkalmazása a használati módozatokra

42. A Dassonville-szabály tág alkalmazási köre ugyanakkor azt a következményt vonja maga után, hogy végső soron minden olyan tagállami szabályozás, amely egy termék használatát korlátozza, azonos hatású intézkedésnek minősül, és igazolást tesz szükségessé.

43. Felmerül ezért a Bíróság által – bár más összefüggésben – a Keck-ügyben hozott ítéletében szintén felvetett azon kérdés, hogy azonos hatású intézkedésnek kell-e tekinteni minden olyan intézkedést, amely a más tagállamokból származó termékek eladási mennyiségére potenciálisan hatást gyakorol. [19]

44. Néhány példa áttekintése megvilágítja, hogy ez a kérdés a használati módozatok tekintetében, azaz az olyan tagállami jogszabályok tekintetében, amelyek a termékek használatának módját és helyét szabályozzák, különös jelentőségű.

45. Így például a közforgalmi útról terepjáróval az erdőbe történő behajtás tilalma, vagy az autópályákra vonatkozó sebességkorlátozások azonos hatású intézkedéseknek minősülnek. A használat e korlátozásai esetében is lehet ugyanis azzal érvelni, hogy ezek az intézkedések esetlegesen visszatartanak egyes személyeket attól, hogy terepjárót vagy különösen gyors autót vásároljanak, mivel azokat nem használhatják úgy, ahogy kívánják, és a használati korlátozás így potenciális akadályt képez a Közösségen belüli kereskedelemre nézve.

19 – Ld. a 18. lábjegyzetben hivatkozott Keck- és Mithouard-ítélet 13. pontját.

46. Az EK 28. cikk a Dassonville-szabály alkalmazásán alapuló tág alkalmazási körének korlátozása érdekében a Bíróság néhány alkalommal megkísérelte az EK 28. cikk hatálya alól kivonni azokat a tagállami intézkedéseket, amelyeknek a hatása a kereskedelemre túlságosan bizonytalan és túlságosan közvetett. [20] E kritériumok ellen szól azonban, hogy nehezen konkretizálhatók, és ezért nem erősítik a jogbiztonságot.

47. Ehelyett javaslom a használati módozatoknak a Keck- és Mithouard-ügyben a Bíróság által meghatározott feltétel alkalmazásával az eladási módozatokkal analóg módon történő elvszerű kivonását az EK 28. cikk hatálya alól.

48. A Bíróság a Keck- és Mithouard ítéletben megállapította, hogy a piaci szereplők egyre gyakrabban hivatkoznak az EK 28. cikkre annak érdekében, hogy minden olyan szabályozást kifogásoljanak, amely az *üzleti tevékenység szabadságának* korlátozásaként hat, még akkor is, ha a szabályozás nem a más tagállamokból származó termékekre irányul. [21] A használati módozatok keretében azonban még az is előfordulhat, hogy a magánszemélyek az EK 28. cikkre hivatkoznak végső soron olyan tagállami szabályozás kifogásolása érdekében, amely rájuk csupán az *általános cselekvési szabadságuk* korlátozásaként hat.

49. Az *eladási módozatokra* vonatkozóan a Bíróság a Keck- és Mithouard-ítéletben úgy határozott, hogy a megfelelő nemzeti rendelkezések alkalmazása a más tagállamból származó termékek vonatkozásában nem alkalmas arra, hogy a tagállamok közötti kereskedelmet a Dassonville-ítélet értelmében közvetlenül vagy közvetve, ténylegesen vagy potenciálisan akadályozza, amennyiben e rendelkezések minden olyan érintett gazdasági szereplőre vonatkoznak, aki az adott állam területén tevékenykedik, és amennyiben mind jogilag, mind ténylegesen ugyanúgy érintik a nemzeti termékek és a más tagállamokból származó termékek forgalmazását. [22] A „Keck-kivételbe" nem tartozik bele az úgynevezett *termékkötött szabályozás*, amely a termék jellemzőire vonatkozik. [23] A Keck- és Mithouard-ítélet tárgyát az áruknak a beszerzési áron történő eladására vonatkozó tilalom képezte. Ehhez az ítélethez kapcsolódóan a Bíróság példaképpen a vasárnapi árusítás tilalmát, valamint az arra vonatkozó tilalmat, hogy dohányt a külön engedéllyel rendelkező kiskereskedőkön kívül más értékesítsen, az eladási módozatokat érintő rendelkezések közé sorolta. [24]

50. Ezen ítélkezési gyakorlat következményeképpen az olyan tagállami szabályozás, amely az eladási módozat kritériumának megfelel, nem tartozik az EK 28. cikk hatálya alá,

20 – Ld. a C-93/92. sz. CMC Motorradcenter ügyben 1993. október 13-án hozott ítélet (EBHT 1993., I-5009. o.) 12. pontját, és a C-67/97. sz. Ditlev Bluhme ügyben 1998. december 3-án hozott ítélet (EBHT 1998., I-8033. o.) 22. pontját, valamint a C-20/03. sz. Burmanjer és társai ügyben 2005. május 26-án hozott ítélet (EBHT 2005., I-4133. o.) 31. pontját, amelyben a „túlságosan jelentéktelen és esetleges" kritérium kerül alkalmazásra. A szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozóan ld. a C-134/03. sz. Viacom Outdoor ügyben 2005. február 17-én hozott ítélet (EBHT 2005., I-1167. o.) 38. pontját.

21 – A 18. lábjegyzetben hivatkozott Keck- és Mithouard-ítélet 14. pontja.

22 – A 18. lábjegyzetben hivatkozott Keck- és Mithouard-ítélet 16. pontja.

23 – Ld. többek közt a C-470/93. sz. Mars-ügyben 1995. július 6-án hozott ítélet (EBHT 1995., I-1923. o.) 13. pontját, és a C-368/95. sz. Familiapress-ügyben 1997. június 26-án hozott (EBHT 1997., I-3689. o.) 11. pontját. A Keck-kritériumok módosítására vonatkozó javaslatként, különösen a termékkötött szabályozás és a forgalmazást érintő szabályozás elhatárolása nehézségeinek az áthidalása érdekében ld. Maduro főtanácsnok a C-158/04. és C-159/04. sz. Alfa Vita Vassilopoulos egyesített ügyekben (az EBHT-ban még nem tették közzé) hozott ítéletre vonatkozó, 2006. március 30-i indítványának 42. és azt követő pontjait.

24 – Ld. a C-69/93. és C-268/93. sz. Punto Casa és PPV egyesített ügyekben 1994. június 2-án hozott ítéletet (EBHT 1994., I-2355. o.) és a C-387/93. sz. Banchero-ügyben 1995. december 14-én hozott ítéletet (EBHT 1995., I-4663. o.).

aminek eredményeképpen a közösségi jog alapján megengedett anélkül, hogy a tagállamnak azt igazolnia kellene.

51. E háttér viszonylatában a jelen ügy alkalmat ad azon kérdés vizsgálatára, hogy a használati módozatok nem vonandók-e ki az EK 28. cikk hatálya alól a Bíróság Keck-ítéleten alapuló ítélkezési gyakorlatának megfelelően.

52. A használati módozatok és az eladási módozatok jellemzőinek szem előtt tartása mellett ugyanis egyértelművé válik, hogy a két fogalom az áruforgalomra gyakorolt hatás módja és intenzitása vonatkozásában összehasonlítható.

53. Az eladási módozatok elvben csak a termék behozatalát követően válnak relevánssá. Ezenfelül közvetetten, a fogyasztón át hatnak az adott termék forgalmazására: például azáltal, hogy a fogyasztó a hét meghatározott napjain a terméket nem tudja beszerezni, vagy a termék reklámozása korlátozás tárgyát képezi. A használati módozatok szintén csak közvetetten, a fogyasztók vásárlási magatartására gyakorolt hatásukon keresztül hatnak a termék forgalmazására.

54. Az eladási módozatokat szabályozó nemzeti rendelkezéseknek általában nem célja a tagállamok közötti áruforgalom szabályozása. [25] A használati módozatok esetében a nemzeti jogalkotó szándéka általánosságban szintén nem irányul a tagállamok közötti kereskedelem szabályozására.

55. E háttér alapján ezért következetesnek tűnik a Bíróság Keck-ítéleten alapuló ítélkezési gyakorlatát a használati módozatokra is kiterjeszteni, és ezáltal azokat az EK 28. cikk hatálya alól kivonni.

56. Következésképpen az olyan nemzeti rendelkezés, amely meghatározott használati módozatokat korlátoz vagy tilt, nem tartozik az EK 28. cikk tilalmának hatálya alá, amennyiben nem termékkötött szabályozás, amennyiben minden olyan érintett gazdasági szereplőre vonatkozik, aki az adott állam területén tevékenykedik, és amennyiben mind jogilag, mind ténylegesen ugyanúgy érinti a nemzeti termékek és a más tagállamokból származó termékek forgalmazását.

25 – Ezt a Bíróság is megállapította pl. a 18. lábjegyzetben hivatkozott Keck- és Mithouard-ítélet 12. pontjában a beszerzési áron történő eladás tagállami tilalmával kapcsolatban. E tekintetben meg kell állapítani, hogy a szándék kritériuma önmagában nem lehet alkalmas elhatárolási kritérium.

c) A Keck-kritériumoknak a jelen ügyre történő alkalmazása

57. A svéd rendelet nem termékkötött szabályozás, mivel a használatot nem teszi különösen attól függővé, hogy a motoros vízi sporteszköz a kedvtelési célú vízi járművekről szóló irányelvben összehangolt műszaki követelményeken kívül más követelményeknek megfelel-e. A használat korlátozása ezért maguknak a motoros vízi sporteszközöknek a módosítását nem teszi szükségessé.

58. A svéd rendeletre az is igaz, hogy minden olyan érintett gazdasági szereplőre vonatkozik, aki az adott állam területén tevékenykedik, mivel nem alkalmaz az érintett termékek eredete szerinti megkülönböztetést.

59. Problematikus azonban, hogy a svéd rendelet mind jogilag, mind ténylegesen ugyanúgy érinti-e a nemzeti termékek és a más tagállamokból származó termékek forgalmazását. Első ránézésre ez a feltétel is teljesül. A használat korlátozása a terméket a fogyasztó számára kevésbé vonzóvá teszi, és ezáltal a termék forgalmazásának befolyásolásához vezet. E hatás azonban főszabály szerint a nemzeti és a külföldi termékeket ugyanúgy érinti.

60. A tárgyalás során azonban fény derült arra, hogy Svédország maga nem gyárt motoros vízi sporteszközöket. Meg kell ezért vizsgálni, hogy a nemzeti termékek hiánya hogyan hat a Keck-kritériumok vizsgálatára, amely kritériumok szerint a tagállami szabályozásnak a nemzeti termékeket és a más tagállamokból származó termékeket ugyanúgy kell érintenie.

61. Az *eladási módozatokkal* kapcsolatban a Bíróság úgy határozott, hogy a nemzeti termelés megléte nem lehet meghatározó tényező. [26] A Bíróság ezt azzal indokolja, hogy ez a ténybeli körülmény csupán esetleges, és ezért az idő múlásával változhat; amennyiben ez így történne, ez ahhoz az ellentmondásos eredményhez vezetne, hogy az a szabályozás, amelynek hatása azonos, meghatározott tagállamokban az EK 28. cikk hatálya alá tartozna, más tagállamokban azonban nem, attól függően, hogy adott-e a tagállamban a termék nemzeti termelése. Ettől eltérő megállapítást csak akkor lehetne tenni, ha a vitatott tagállami szabályozás olyan nemzeti termelést védene, amely hasonló termékek gyártását foglalná magában, mint a vitatott szabályozás, vagy az ilyen termékekkel versenyző termékek gyártására irányulna. [27]

62. Ezeket az elveket megfelelően a használati módozatokra is alkalmazni kell. Meg kell tehát vizsgálni, hogy a tagállami intézkedés olyan

26 – A C-391/92. sz., Bizottság kontra Görögország ügyben 1995. június 29-én hozott ítélet (EBHT 1995., I-1621. o.) 17. pontja.

27 – A 26. lábjegyzetben hivatkozott Bizottság kontra Görögország ítélet 18. pontja.

nemzeti termelést, amely versenyző termékek gyártását foglalja magában, *véd-e* abban az értelemben, hogy a más tagállamból származó termékeket a szabályozás hátrányosabban érinti, mint az azokkal versenyző nemzeti termékeket.

63. A motoros vízi sporteszközökkel versenyző termékekként mindenképpen felmerülnek a kedvtelési célú vízi járművek. Annak vizsgálata, hogy a kedvtelési célú vízi járművek a motoros vízi sporteszközökkel versenyző termékek-e, és hogy az utóbbi termékeket a svéd szabályozás hátrányosabban érinti-e, mint az azokkal összehasonlítható nemzeti termékeket, a tényállásra vonatkozó kellő mértékű információ hiányában nem megítélhető, ezért e tekintetben az értékelés a nemzeti bíróságra marad. Amennyiben a kérdéseket előterjesztő bíróság e kérdésekre nemleges választ ad, a svéd szabályozás nem tartozik az EK 28. cikk hatálya alá. Amennyiben ezzel szemben e kérdésekre a válasz igenlő, a nemzeti bíróságnak tovább kell vizsgálnia, hogy a megkülönböztető bánásmód a környezetvédelem indokai alapján igazolható-e. [28] Az igazolás azonban az EK 30. cikk második mondata alapján kizárt, ha a svéd szabályozás protekcionista intézkedésnek vagy önkényes hátrányos megkülönböztetésnek minősül. [29]

64. Lehetséges azonban, hogy a jelen ügy értékeléséhez egyáltalán nem szükséges annak vizsgálata, hogy van-e a motoros vízi sporteszközökkel versenyző nemzeti termék, vagy hogy azokat a svéd szabályozás kevésbé hátrányosan érinti-e.

65. A Bíróság a Keck-ügyben hozott ítéletében ugyanis megállapította, hogy azok a tagállami eladási módozatok, amelyek megfelelnek a Keck-kritériumoknak, nem alkalmasak arra, hogy az érintett termékre vonatkozóan a piaci hozzáférést *akadályozzák,* vagy hátrányosabban érintsék, mint a nemzeti termékek vonatkozásában, és ezért nem tartoznak az EK 28. cikk hatálya alá. [30]

66. Ebből a megállapításból fordított következtetésként az következik, hogy a valamely használati módozatot korlátozó vagy tiltó tagállami intézkedés abban az esetben nem vonható ki az EK 28. cikk hatálya alól, ha az érintett termékre vonatkozóan a piaci hozzáférést akadályozza. [31]

67. A pici hozzáférés akadályozásának ennyiben nem csak az eredményként a hozzáférés teljes kizáráshoz vezető szabályozást, például a meghatározott termék használatára vonatkozó általános tilalmat kell tekinteni.

28 – A megkülönböztető bánásmód igazolására vonatkozóan ld. például a 6. lábjegyzetben hivatkozott Deutscher Apothekerverband ítélet 75. és azt követő pontjait.

29 – Ld. a 34/79. sz. Henn és Darby ügyben 1979. december 14-én hozott ítélet (EBHT 1979., 3795. o.) 21. pontját.

30 – A 18. lábjegyzetben hivatkozott Keck-ítélet 17. pontja.

31 – A piaci hozzáférés akadályozása vagy jelentős megnehezítése gyakran az EK 28. cikk hatálya meghatározása döntő kritériumának is minősül, ld. Jacobs főtanácsnoknak a C-412/93. sz. Leclerc-Siplec ügyre (EBHT 1995., I-179. o.) vonatkozó, 1994. november 24-i indítványának 38. és azt követő pontjait, valamint Stix-Hackl főtanácsnok a C-322/01. sz. Deutscher Apothekerverband ügyre (EBHT 2003, I-14887. o.) vonatkozó 2003. március 11-i indítványának 78. pontját.

A piaci hozzáférés akadályozásának minősül már az is, ha egy termék használatára vonatkozó különösen szigorú szabályozás alapján a terméknek csak másodlagos használati lehetőségei maradnak fenn.

68. Annak megállapítása, hogy valamely nemzeti szabályozás a piaci hozzáférést akadályozza-e, a nemzeti bíróság feladata. A jelen ügyben néhány tényező amellett szól, hogy a svéd szabályozás a motoros vízi sporteszközökre vonatkozóan a piaci hozzáférést akadályozza. A svéd rendelet rendelkezései ugyanis – legalábbis az addig tartó időszakra vonatkozóan, amíg a tartományi kormányzatok további vizeket a motoros vízi sporteszközök használatára ki nem jelölnek – tilalmat ír elő a motoros vízi sporteszközök használatára, amely alól az egyetlen kivétel a hajózható vízi utakon történő használat.

69. Azon kérdés tekintetében, hogy a svéd szabályozás az átmeneti időszak során, a további vizeknek a tartományi kormányzatok által történő kijelöléséig általános használati tilalomnak minősül-e, meghatározó, hogy a motoros vízi sporteszközök hajózható vízi utakon történő használatának engedélyezése nem csupán marginális jelentőségű-e, amely a svéd rendeletnek a használatra vonatkozó általános tilalmi jellegén semmilyen módon nem változtat.

70. Bár a svéd kormány észrevétele szerint mintegy 300 ilyen hajózható vízi út létezik, e kormány nem tudott felvilágosítással szolgálni arra vonatkozóan, hogy a hajózható víziutak mekkora vízfelületet foglalnak magukban. Az alapeljárás vádlottjainak a tárgyaláson képviselt álláspontja ezzel szemben azt a benyomást keltette, hogy a hajózható víziutak a számuk ellenére a motoros vízi sporteszközök használatára csupán marginális lehetőséget nyújtanak. Az ilyen víziutak a vádlottak álláspontja szerint az ország nagy részében egyáltalán nem állnak rendelkezésre, és nincsenek egymással összekötve sem, nehezen elérhetők, és ezenfelül biztonsági okokból gyakran nem alkalmasak a motoros vízi sporteszközök használatára, mivel például e vízi utakon súlyos tartályhajók közlekednek, ill. a parttól messze találhatók. A Bizottság is abból indul ki, hogy a szabályozás teljes használati tilalommal egyenértékű. Ezért úgy tűnik, hogy a hajózható víziutaknak a motoros vízi sporteszközök használatára vonatkozó tilalom alóli kivétele nem változtat a svéd rendelet azon jellegén, hogy az a használatra vonatkozó elvi tilalmat foglal magában az addig tartó átmeneti időszakra nézve, amíg a tartományi kormányzatok a további vizeket kijelölik. Az a tény, hogy a piaci hozzáférés akadályozása csupán átmeneti, az alapeljárás vádlottjainak álláspontja szerint nem releváns, mivel a hozzáférést nem jelentéktelenül rövid időszak tekintetében akadályozzák.

71. A vizsgálat tekintetében ezért a továbbiakban abból kell kiindulni, hogy a svéd szabályozás a piaci hozzáférésre vonatkozó akadályt képez, és ezért nem vonható ki az EK 28. cikk hatálya alól. A szabályozásnak a közösségi joggal való összeegyeztethetőségéhez így az szükséges, hogy az az EK 30. cikk alapján, vagy közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján igazolt legyen.

72. Amennyiben a kérdéseket előterjesztő bíróság arra a megállapításra jut, hogy a svéd rendelet nem minősül a piaci hozzáférés akadályának, el kell végeznie a fent leírt, de másodlagosként megjelölt vizsgálatot, azaz meg kell vizsgálnia, hogy vannak-e a motoros vízi sporteszközökkel versenyző nemzeti termékek, amelyeket a szabályozás jogilag vagy ténylegesen kevésbé hátrányosan érint. [32]

2. Igazolás

73. A Cassis de Dijon ítélkezési gyakorlat alapján a megkülönböztetés nélkül alkalmazandó azonos hatású intézkedések akkor igazoltak, ha feltétlenül érvényesítendő követelményeknek való megfelelés érdekében szükségesek [33]. Mivel a svéd szabályozás nem alkalmaz a termék eredete szerinti megkülönböztetést, a belföldi és a más tagállamból származó termékekre megkülönböztetés nélkül alkalmazandó [34]. A svéd kormány a motoros vízi sporteszközök használatára vonatkozó rendelet igazolása érdekében a környezetvédelemre hivatkozik. Az ítélkezési gyakorlat a környezetvédelmet feltétlenül érvényesítendő követelménynek ismeri el [35]. A Bíróság ismételten hangsúlyozta azt is, hogy a környezet védelme a Közösség alapvető céljainak egyike. [36]

74. A tagállami szabályozásnak ezenfelül meg kell felelnie az arányosság követelményének, azaz alkalmasnak, szükségesnek, és a cél eléréséhez szükséges mértékűnek kell lennie. [37] Ez különösen azt jelenti, hogy a tagállamnak az egyenlően alkalmas eszközök közül azt kell választania, amely az áruk szabad mozgását a legkisebb mértékben akadályozza. [38]

75. A motoros vízi sporteszközök a kibocsátott kipufogógáz és a zaj, valamint azon tény miatt, hogy e járművekkel a költő- és ívási helyek területén közlekedni lehet, környezeti károkat okozhatnak. A motoros vízi sporteszközöknek a környezetre gyakorolt sokféle káros hatását figyelembe véve, amelyre az eljárásban érintett valamennyi kormány hivatkozott, valamely, a motoros vízi sporteszközök használatát korlátozó nemzeti szabályozás kétségtelenül alkalmas a környezet védelmére.

32 – Ld. a jelen indítvány 63. pontját.

33 – A 120/78. sz. Rewe-Zentral, ún. „Cassis de Dijon” ügyben 1979. február 20-án hozott ítélet (EBHT 1979., 649. o.) 8. pontja; a 113/80. sz., Bizottság kontra Írország ügyben 1981. június 17-én hozott ítélet (EBHT 1981., 1625. o.) 10. és azt követő pontja.

34 – Ezért szükségtelen annak vizsgálata, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlatában feladta-e többek közt a környezetvédelem feltétlenül érvényesítendő követeménye esetében a megkülönböztetés nélküli alkalmazhatóság követelményét, ld. erre vonatkozóan a C-379/98. sz. PreussenElektra ügyben 2001. március 13-án hozott ítélet (EBHT 2001., I-2099. o.) 75. pontját.

35 – Ld. a 302/86. sz., Bizottság kontra Dánia ügyben 1988. szeptember 20-án hozott ítélet (EBHT 1988., 4607. o.) 8. pontját, és a C-2/90. sz., Bizottság kontra Belgium ügyben 1992. július 9-én hozott ítélet (EBHT 1992., I-4431. o.) 22. pontját.

36 – Ld. a C-213/96. sz. Outokumpu-ügyben 1998. április 2-án hozott (EBHT 1998., I-1777. o.) 32. pontját, és a C-320/05 sz., Bizottság kontra Ausztria ügyben 2005. november 15-én hozott ítélet (EBHT 2005., I-9871. o.) 72. pontját.

37 – Ld. többek közt a C-463/01. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 2004. december 14-én hozott ítélet (EBHT 2004., I-11705. o.) 78. pontját, és a C-309/02. sz. Radlberger Getränkegesellschaft és S. Spitz ügyben 2004. december 14-én hozott ítélet (EBHT 2004., I-11763. o.) 79. pontját.

38 – Ld. a 261/81. sz. Rau-ügyben 1982. november 10-én hozott ítélet (EBHT 1982., 3961. o.) 12. pontját, és a C-270/02. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2004. február 5-én hozott ítélet (EBHT 2004., I-1559. o.) 25. pontját.

76. Továbbra is vizsgálandó azonban, hogy az olyan tagállami szabályozás, mint a svéd, *szükséges*-e, azaz nincs-e más, hasonlóan alkalmas, de enyhébb eszköz a környezet védelmére.

77. A szükségesség tekintetében először is felmerül a kérdés, hogy az olyan szabályozás, amely az adott motoros vízi sporteszköz használatának módja alapján tesz különbséget, nem bizonyulna-e kevésbé szigorú, de egyenlően alkalmas eszköznek. Az alapeljárás vádlottjai kifejtették, hogy a motoros vízi sporteszközök a használat módja szerint különböző hatást gyakorolnak a környezetre. Így a motoros vízi sporteszközöknek a kizárólag sporteszközként vagy játékként való alkalmazása – ami a jellegzetes körözést, valamint a rövid időn belüli gyorsítást magában foglalja – jelent a környezetre káros hatást, míg a motoros vízi sporteszközöknek szállítási eszközként történő használata a zajhatások és a kipufogógáz-kibocsátás tekintetében a környezetre nem gyakorol károsabb hatást, sőt a kisebb üzemanyag-fogyasztás miatt kevésbé káros hatást gyakorol, mint a kis motorcsónakok.

78. A svéd szabályozást még ezen állítások igazsága esetén [39] sem lehet ezen okok alapján aránytalannak minősíteni. Az olyan szabályozás betartását ugyanis, amely a közlekedés módja alapján történő megkülönböztetést alkalmaz – ahogy arra a svéd kormány helyesen rámutatott – nehezebb lenne ellenőrizni és végrehajtani, mint az olyan szabályozás betartását, amely a használatot elvben megtiltja meghatározott vizek vonatkozásában, és ezért az előbbi szabályozás nem egyenlően alkalmas.

79. Az arányosság elve azonban esetlegesen szükségessé teheti, hogy a motoros vízi sporteszközök használatára vonatkozó nemzeti szabályozás a motoros vízi sporteszközök különböző típusai alapján különbségtételt alkalmazzon. Az alapeljárás vádlottjainak érvelése szerint a motoros vízi sporteszközök különböző típusai között különbséget kell tenni. Kizárólag a „jet-ski” az a típus, amelyet játékként és sporteszközként alkalmaznak, és amely a környezetre káros közlekedési mód miatt a többi típus közül kitűnik. A „personal water craft” ezzel szemben kizárólag szállítási eszközként használatos, és ennyiben még kevésbé káros a környezetre, mint az ezenfelül szóba jöhető motorcsónakok. A Bíróság számára nem áll rendelkezésre a motoros vízi sporteszközök különböző fajtáinak jellemzőire és hatására vonatkozó valamennyi információ ahhoz, hogy az arányosság kérdésére ebből a szempontból kimerítő választ adjon. Ezenfelül a Bíróság előtti eljárásban résztvevő többi fél érveléséből ilyen különbségtétel a környezetre gyakorolt hatás tekintetében szintén szerepelt, ezen észrevételek ugyanis abból indultak ki, hogy valamennyi motoros vízi sporteszköz jellemzői azonosak. Amennyiben a kérdéseket előterjesztő bíróság mégis megerősítettnek tartaná azt a tényt, hogy a motoros vízi sporteszközök különböző fajtái a környezetre szintén különböző intenzitású hatást gyakorolnak, e bíróságnak az arányosság vizsgálata során figyelembe kell vennie, hogy a környezetvédelem indokain alapuló, a motoros vízi sporteszközök használatára vonatkozó arányos intézkedés esetében mennyiben vehető figyelembe ez a különbségtétel.

39 – E tényállási kérdések értékelése a kérdéseket előterjesztő bíróság feladata.

80. Az arányosság elvével a jelen ügyhöz hasonló helyzetben a tilalom büntetés kilátásba helyezésével történő védelme sem ellentétes, amely szükséges lehet a tilalom nyomatékosítása érdekében, különösen tekintettel arra, hogy a büntetés csupán pénzbírság.

81. A svéd rendelet a hajózható víziutaktól eltekintve az elvi tilalom formáját választja, amely mellett fenntartja az engedélyezést és nem az ettől kevésbé szigorú engedélyezés formáját a tilalom fenntartása mellett. Igaz ugyan, hogy főszabály szerint az általános engedélyezés a tilalom fenntartásával kevésbé szigorú intézkedésnek minősül. Az arányosság elve ugyanakkor nem követeli meg abszolút módon ezt az intézkedési formát. A tilalom fenntartása mellett alkalmazott engedélyezésnek egyenlően alkalmasnak kell lennie a környezet védelmének biztosítására. E kérdés értékelése során különösen figyelembe kell venni az adott tagállam regionális sajátosságait is. E tekintetben a svéd kormány kifejtette, hogy Svédországot a tavak nagy száma, valamint hosszú partszakasz és érzékeny és védendő növény- és állatvilág jellemzi. Ezek alapján meggyőző Svédország azon érvelése, amely szerint a földrajzi sajátosságokra tekintettel a tilalom fenntartása melletti engedélyezés intézkedési formája a gyakorlatban nem kivitelezhető, és ezáltal nem egyenlően alkalmas a cél elérésére, mint az ezzel szembeállított, az engedélyezés fenntartása melletti tilalmat magában foglaló modell.

82. Az olyan szabályozás arányossága azonban, mint a svéd, problematikus arra tekintettel, hogy a tartományi kormányzatok döntéséig tartó időszak során a motoros vízi sporteszközök használata a hajózható víziutakon kívül általánosan tiltott.

83. Ez ugyanis ahhoz vezet, hogy a tartományi kormányzatok döntéséig e járművek használata olyan vizeken is tiltott, amelyeken a környezet védelme ezt egyáltalán nem tenné szükségessé. Maga a svéd szabályozás is abból indul ki ugyanis, hogy a hajózható víziutakon kívül vannak olyan vizek, amelyek esetében a környezetvédelem nem zárná ki a motoros vízi sporteszközök használatát.

84. Annak megkövetelése esetén azonban, hogy a további vizeknek a tartományi kormányzatok által történő kijelöléséig a motoros vízi sporteszközök használata megengedett legyen, ahhoz vezethetne, hogy egyes vizek növény- és állatvilága, mely a motoros vízi sporteszközök hatásaira érzékenyen reagál, visszafordíthatatlanul elpusztulna. Az ilyen szabályozás tehát nem lenne egyenlően alkalmas a környezetvédelemre, mint a választott intézkedés.

85. Az arányosság elvének való megfelelés érdekében azonban – ahogy a Bizottság is rámutatott – a jelen ügy tárgyát képezőhöz hasonló szabályozás esetében be kell tartani azt a határidőt, amelyen belül a tartományi kormányzatoknak a további vizek kijelölésére vonatkozó kötelezettségeiket teljesíteniük

kell. Igaz ugyan, hogy e határidő hosszának tekintetében, ahogy Norvégia jogosan hangsúlyozta, figyelembe kell venni, hogy a tartományi kormányzatoknak szükségük van bizonyos időre ahhoz, hogy beszerezzék azokat az információkat, amelyek annak eldöntéséhez szükségesek, hogy melyek azok a vizek, amelyek esetében a motoros vízi sporteszközök használata nem jár káros hatással. Másfelől ugyanakkor a gazdasági szereplők – például a motoros vízi sporteszközök importőrei – tekintetében a jogbiztonság megköveteli, hogy meghatározott legyen az az időpont, ameddig a tartományi kormányzatoknak a döntéseiket meg kell hozniuk, annak érdekében, hogy e gazdasági szereplőknek lehetőségük legyen többek közt az üzletvitelük tervezésére. Ahogy a svéd kormány a tárgyalás során elismerte, a tárgyalás időpontjáig a 21 megyéből csak 15-ben fogadták el a vonatkozó rendelkezéseket. Az a nemzeti szabályozás, amely nem határozza meg, hogy mely időpontig marad fenn a motoros vízi sporteszközök meglehetősen széles körű tilalma, ellentétes az arányosság elvével.

86. Amennyiben a motoros vízi sporteszközök meghatározott csoportja tekintetében a használat a svéd rendelet elfogadása előtt jelentős korlátozás nélkül megengedett volt – az alapeljárás vádlottjainak érvelése alapján úgy tűnik, hogy a „personal water crafts” esetében ez a helyzet állt fenn –, az arányosság elve ezenfelül azt is megkövetelheti, hogy ezekre vonatkozóan átmeneti határidőt kellett volna bevezetni. [40]

40 – Ld. a C-320/03. sz., Bizottság kontra Ausztria ügyben 2005. november 15-én hozott ítélet (EBHT 2005., I-9871. o.) 90. pontját, és a 37. lábjegyzetben hivatkozott Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet 79. és 80. pontját, valamint a 37. lábjegyzetben hivatkozott Radlberger Getränkegesellschaft és S. Spitz ítélet 80. és 81. pontját.

3. Közbenső következtetés

87. Összefoglalva a következőket kell megállapítani:

A termékek használati módozatait megállapító nemzeti jogszabályok nem minősülnek az EK 28. cikk értelmében azonos hatású intézkedéseknek, amennyiben minden olyan érintett gazdasági szereplőre vonatkoznak, aki belföldön tevékenykedik, és amennyiben mind jogilag, mind ténylegesen ugyanúgy érintik a nemzeti termékek és a más tagállamokból származó termékek forgalmazását, és nem termékkötöttek. A használati tilalmak, vagy az olyan nemzeti jogszabályok, amelyek valamely termék tekintetében csak marginális használati lehetőséget hagynak, az EK 28. cikk értelmében tiltott, azonos hatású intézkedéseknek minősülnek, amennyiben a termékre vonatkozóan a piaci hozzáférést (quasi) megakadályozzák, és amennyiben az EK 30. cikk vagy valamely feltétlenül érvényesítendő követelmény alapján nem igazoltak.

Az olyan tagállami szabályozás, amely a motoros vízi sporteszközök használatát az olyan vizeken is tiltja, amelyek vonatkozásában a tartományi kormányzatok még nem hoztak döntést arra vonatkozóan, hogy a környezetvédelem szükségessé teszi-e a használatra vonatkozó tilalmat, aránytalan és ezért nem igazolt, amennyiben nem tartalmaz megfelelő határidőt, amelyen belül a tartományi kormányzatoknak a vonatkozó döntéseket meg kell hozniuk.

C – *Az információszolgáltatásról szóló irányelv értelmezése*

88. Végezetül meg kell vizsgálni a továbbiakban, hogy az információszolgáltatásról szóló irányelvből a svéd rendelet elfogadására vonatkozóan milyen követelmények származnak.

89. Bár a kérdéseket előterjesztő bíróság a Bíróságot nem kérte kifejezetten az információszolgáltatásról szóló irányelv értelmezésére, különösen a felek érvelése alapján célszerűnek tűnik a kérdéseket előterjesztő bíróság számára azokat az információkat megadni, amelyek annak vizsgálatához szükségesek, hogy az információszolgáltatásról szóló irányelv szerinti közlési kötelezettséget megsértették-e.

90. Igaz, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelemhez kapcsolódó eljárás tárgya tekintetében a Bíróság megállapította, hogy csak a nemzeti bíróságok határozhatják meg, mely kérdések terjesztendők a Bíróság elé, és a felek a kérdéseket tartalmilag nem módosíthatják. [41] A Bíróság ugyanakkor az állandó ítélkezési gyakorlatában is hangsúlyozza, hogy az EK 234. cikk által bevezetett, a nemzeti bíróságok és a Bíróság közötti együttműködésen alapuló eljárás keretében a Bíróság feladata, hogy a kérdést előterjesztő bíróság számára az e bíróság előtt folyamatban levő jogvita eldöntése szempontjából hasznos választ adjon. [42]

91. A jelen előzetes döntéshozatali kérelem keretében a hasznos válasznak az információszolgáltatásról szóló irányelv a svéd rendeletre vonatkozó rendelkezéseinek a vizsgálatát is tartalmaznia kell. A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint ugyanis az információszolgáltatásról szóló irányelvben foglalt közlési kötelezettség megsértése a nem közölt rendelkezés alkalmazhatatlanságához vezet, aminek az a következménye, hogy magánszemélyekkel szemben nem érvényesíthető. [43]

92. Amennyiben a svéd rendelet elfogadásakor megsértették az információszolgáltatásról szóló irányelvben foglalt közlési kötelezettséget, a kérdéseket előterjesztő bíróság az alapeljárás vádlottjai büntethetőségének megalapozásakor nem támaszkodhat a svéd rendeletre. A kérdéseket előterjesztő bíróság számára adott hasznos válasznak ezért a svéd rendelet a közösségi joggal való összeegyeztethetőségének erre a szempontjára is ki kell terjednie.

93. Ezenfelül az információszolgáltatásról szóló irányelv szempontját nem csak a felek vetették fel, hanem maga a kérdéseket előterjesztő bíróság is az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyává tette azt. E bíróság ugyanis kifejtette, hogy az alapeljárás vádlottjai kifogásolták, hogy a svéd kormány a svéd rendeletet a Bizottsággal nem közölte szabályszerűen, így az érvénytelen, és nem alkalmazható.

41 – Ld. a C-402/98. sz. ATB ügyben 2000. július 6-án hozott ítélet (EBHT 2000., I-5501. o.) 29. pontját, valamint a C-412/96. sz. Kainuun-ügyben 1998. szeptember 17-én hozott ítélet (EBHT 1998., I-5141. o.) 23. pontját.

42 – Ld. a C-62/00. sz. Marks & Spencer ügyben 2002. július 11-én hozott ítélet (EBHT 2002., I-6325. o.) 32. pontját, a C-88/99. sz. Roquette Frères ügyben 2000. november 28-án hozott ítélet (EBHT 2000., I-10465. o.) 18. pontját, és a C-334/95. sz. Krüger-ügyben 1997. július 17-én hozott ítélet (EBHT 1997., I-4517. o.) 22. pontját.

43 – Ld. a C-303/04. sz. Lidl Italia ügyben 2005. szeptember 8-án hozott ítélet (EBHT 2005., I-7865. o.) 23. pontját, és a C-194/94. sz. CIA Security International ügyben 1996. április 30-án hozott ítélet (EBHT 1996., I-2201. o.) 54. pontját a korábbi 83/189/EGK irányelvre vonatkozóan.

94. Az információszolgáltatásról szóló irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerint a tagállamok azonnal közölnek a Bizottsággal minden műszakiszabály-tervezetet. Az információszolgáltatásról szóló irányelv alkalmazásában az 1. cikk értelmében „műszaki szabály" többek közt a „műszaki leírás", a „más követelmények" vagy a „törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezések, amelyek többek közt megtiltják valamely termék használatát".

95. A svéd rendelethez hasonló szabályozás nem tartozik a „műszaki leírások" fent felsorolt első kategóriájába. Ehhez ugyanis az információszolgáltatásról szóló irányelv 1. cikkének 3. pontja szerint annak a termék tulajdonságait kell meghatároznia. [44] A svéd rendelet azonban nem határozza meg a motoros vízi sporteszközök tulajdonságait.

96. A svéd rendelet azonban minősülhet „egyéb követelménynek" vagy „műszaki szabálynak" az információszolgáltatásról szóló irányelv értelmében.

97. A svéd rendelet egyrészt lehet az információszolgáltatásról szóló irányelv 1. cikkének 4. pontjában meghatározott „egyéb követelmény", mivel e pont szerint az „egyéb követelmény" olyan, a termékre vonatkozó követelmény, amelyet különösen a környezet védelme céljából írnak elő, és amely a termék forgalomba hozatal utáni életciklusát érinti, mint például a használat feltételei, ha ezek a feltételek jelentősen befolyásolhatják a termék összetételét vagy természetét, valamint értékesítését.

98. A svéd rendeletben foglalt, a motoros vízi sporteszközök használatára vonatkozó tilalomnak azonban az információszolgáltatásról szóló irányelv 1. cikkének 11. pontja értelmében vett „műszaki szabályként" történő besorolása is lehetséges. E rendelkezés szerint ugyanis „műszaki szabályok" többek közt a tagállami jogszabályok, amelyek megtiltják valamely termék használatát.

99. Valamely nemzeti intézkedés e két kategória közül az egyikbe vagy a másikba történő besorolásának kérdésére vonatkozóan a Bíróság megállapította, hogy az az intézkedés által előírt használati tilalom hatályától függ. [45] Az 1. cikk 11. pontjában említett használati tilalom esetében olyan intézkedésről van szó, amelyek hatálya egyértelműen túlmegy a termék adott lehetséges felhasználásainak korlátozásán, nem szorítkozik tehát azok használatának egyszerű korlátozására; ezek közé tehát különösen olyan nemzeti intézkedések tartoznak, amelyek az érintett terméktől ésszerűen elvárható tisztán marginális használattól eltérő használatot nem tesznek lehetővé. [46]

44 – Ld. a lényegében azonosan szövegezett rendelkezést tartalmazó korábbi, 83/189/EGK irányelvre vonatkozóan a C-267/03. sz. Lindberg-ügyben 2005. április 21-én hozott ítélet (EBHT 2005., I-3247. o.) 57. pontját, és a C-159/00. sz. Sapod Audic ügyben 2002. június 6-án hozott ítélet (EBHT 2002., I-5031. o.) 30. pontját.

45 – Ld. a 44. lábjegyzetben hivatkozott Lindberg-ítélet 74. pontját.

46 – Ld. a 44. lábjegyzetben hivatkozott Lindberg-ítélet 75. és azt követő pontját.

100. Amennyiben a svéd rendelet, legalábbis arra az időszakra vonatkozóan, amíg a tartományi kormányzatok nem jelölnek ki a motoros vízi sporteszközök használatára további vizeket, de facto a motoros vízi sporteszközök használatának általános tilalmával egyenértékű, és a motoros vízi sporteszközök tekintetében csupán marginális használatra hagy lehetőséget, a svéd rendelet az információszolgáltatásról szóló irányelv 1. cikke 11. pontjának hatálya alá tartozik. Arra vonatkozóan, hogy a svéd rendelet ebben az értelemben használati tilalomnak minősüle, a kérdéseket előterjesztő bíróságnak kell határoznia. [47]

101. Amennyiben a kérdéseket előterjesztő bíróság vizsgálata arra a megállapításra vezet, hogy a nemzeti használati korlátozás nem minősül az 1. cikk 11. pontja értelmében használati tilalomnak, felmerül a svéd rendelet 1. cikkének 3. pontja szerinti követelményként történő besorolása. Ehhez a használati korlátozásnak a termék összetételét, természetét és értékesítését is jelentősen befolyásolnia kell. A jelen vita tárgyát képező eljárás nem befolyásolja a termékeknek sem az összetételét, sem a természetét. Valószínűnek tűnik azonban, hogy a szóban forgó nemzeti használati korlátozás a motoros vízi sporteszközök értékesítését jelentősen befolyásolja. Ezt végül ismét a kérdéseket előterjesztő bíróságnak kell megállapítania.

102. Azokat a nemzeti rendelkezéseket, amelyek az információszolgáltatásról szóló irányelv tárgyi hatálya alá tartoznak, a 8. cikk (1) bekezdése szerint a Bizottsággal közölni kell. Az információszolgáltatásról szóló irányelv 10. cikkének (1) bekezdése azonban kivételeket ír elő ezen főszabály szerinti közlési kötelezettség alól.

103. Az információszolgáltatásról szóló irányelv 10. cikke (1) bekezdésének első francia bekezdése szerint a közlési kötelezettség nem áll fenn, ha a tagállamok olyan jogszabályokat fogadnak el, amellyel eleget tesznek a műszaki leírások elfogadását eredményező kötelező közösségi jogi aktusoknak. A Bíróság már megállapította, hogy a kedvtelési célú vízi járművekről szóló irányelv 2. cikkének 2) bekezdése, amely szerint a tagállamok jogosultak a hajózásra vonatkozó rendelkezéseket elfogadni, ebben az értelemben nem minősül kötelező közösségi jogi aktusnak. [48]

104. Az információszolgáltatásról szóló irányelv 10. cikke (1) bekezdésének harmadik francia bekezdése alapján nem áll fenn a közlési kötelezettség, ha a tagállamok olyan jogszabályokat fogadnak el, amellyel kötelező jogi aktusban előírt védzáradékot vesznek igénybe. A kedvtelési célú vízi járművekről szóló irányelv 7. cikke kifejezetten a védzáradék címet viselő szabályozást tartalmaz. Ennek megfelelően a tagállamok az olyan súlyos helyzetekben, amelyek például az embereket vagy a környezetet veszélyeztetik, a tagállamok bizonyos ideiglenes intézkedéseket hozhatnak meg. A svéd rendelet rendelkezései azonban nem ideiglenes intézkedések, ezért ebben az esetben már csak ezért

47 – Ld a 44. lábjegyzetben hivatkozott Lindberg-ítélet 77. pontját.

48 – A C-500/03. sz., Bizottság kontra Portugália ügyben 2005. szeptember 8-án hozott ítélet (hozzáférhető: www.curia.europa.eu,) 34. pontja.

sem lehet szó a kedvtelési célú vízi járművekről szóló irányelv 7. cikkének alkalmazásáról, a közlési kötelezettség alól kivétel tehát ezen indok alapján nem állhat fenn. [49]

105. Az információszolgáltatásról szóló irányelv 10. cikke (1) bekezdésének hatodik francia bekezdése szerint a közlési kötelezettség akkor sem áll fenn, ha a tagállamok csupán a Bizottság kérésének megfelelően kereskedelmi akadály elhárítása érdekében műszaki szabályt módosítanak. Ez a kivétel azonban csak akkor alkalmazható, ha rendelkezésre áll a Bizottság konkrét módosítási javaslata, és azt egy tagállam pontosan végrehajtja. Csak ebben az esetben nem áll fenn ugyanis a Bizottság előzetes ellenőrzésének a közlési kötelezettség alapjául szolgáló célja, mivel a Bizottságnak már tudomása van arról, hogy milyen tagállami jogszabályt fogadnak el, és azt nem kell ellenőriznie. A Bíróság előtti eljárásból azonban nem következett olyan információ, amely arra mutatott volna, hogy a jelen ügyben ez a helyzet fennállt.

106. A svéd rendeletet tehát az információszolgáltatásról szóló irányelv 8. cikkének (1) bekezdése alapján közölni kellett volna a Bizottsággal.

107. A Bizottság által a Bíróság előtt a tárgyaláson kifejtettek szerint a svéd rendelet első tervezetét a Bizottsággal 2003. április 1-jén közölték. [50] A Bizottság válaszul 2003. június 27-én az információszolgáltatásról szóló irányelv 9. cikke (2) bekezdésének első albekezdése szerinti részletes véleményt küldött a svéd rendeletre vonatkozóan. Az ilyen részletes vélemény kézhezvétele a 9. cikk (1) bekezdése értelmében három hónapos várakozási kötelezettséget vált ki, azaz a tagállamnak a tervezett és közölt intézkedés elfogadásával három hónapot várnia kell. A svéd kormány ezt a várakozásra előírt határidőt is betartotta, mivel a svéd rendelet végleges szövegét a Bizottság által a tárgyaláson tett nyilatkozat szerint csak 2004. június 10-én fogadta el. [51] Első látásra tehát úgy tűnik, hogy a svéd kormány a 8. és 9. cikkben foglalt közlési kötelezettségnek és várakozási határidőnek eleget tett.

108. Az alapeljárás vádlottjai által szolgáltatott információ szerint azonban a rendelet véglegesen elfogadott szövege eltér a Bizottsággal közölt tervezettől. A véglegesen elfogadott szöveget mindenesetre a Bizottság által a tárgyaláson szolgáltatott információ szerint az elfogadás előtt nem közölték ismételten. E tekintetben következésképpen felmerül a kérdés, hogy az információszolgáltatásról szóló irányelv szerint a rendelet szövegének azon változatát, amelyet elfogadtak, az elfogadás előtt ismételten közölni kellett volna-e.

49 – Ld. a 48. lábjegyzetben hivatkozott Bizottság kontra Portugális ítélet 37. pontját.

50 – A Bizottság TRIS adatbankjából is ez derül ki (ld. http://ec.europa.eu/enterprise/tris/pisa/app/search/index.cfm?fuseaction=pisa_notif_overview&iYear=2003&inum=119&lang=EN&sNLang=EN).

51 – A motoros vízi sporteszközökről szóló rendelet 2004. július 15-én lépett hatályba.

109. A módosított tervezet ismételt közlésének kötelezettsége két szempont alapján merülhet fel.

110. Először is a tagállam a 8. cikk (1) bekezdésének harmadik albekezdése alapján köteles az újbóli közlésre, ha a műszakiszabály-tervezeten olyan jelentős változtatásokat hajtanak végre, amelyek módosítják azok hatályát, lerövidítik a végrehajtására eredetileg előirányzott időtartamokat, leírásokat vagy követelményeket fűznek hozzá, illetve ez utóbbiakat szigorítják. Az újbóli közlés kötelezettségének megsértése, ugyanúgy, mint az első közlési kötelezettség, a nem közölt intézkedés alkalmazhatatlanságához kell, hogy vezessen. Az információszolgáltatásról szóló irányelv értelme és célja a tagállami intézkedések megelőző jellegű ellenőrzése útján az áruk szabad mozgásának védelme.[52] A Bizottság ezt az ellenőrzést csak akkor tudja hatékonyan biztosítani, ha a közölt tervezet jelentős módosításait is közlik.

111. A Bíróság számára rendelkezésre álló információk szerint azonban okkal feltételezhető, hogy az elfogadott rendelet a közölt tervezethez képest nem tartalmaz jelentős módosításokat. Úgy tűnik, hogy az eredeti közölt tervezet tartalma a motoros vízi sporteszközöknek a hajózható víziutakon kívül történő használatára vonatkozó elvi tilalom volt. A végül elfogadott módosítással úgy tűnik, hogy csupán a tartományi kormányzatoknak azon kötelezettségét foglalták a rendeletbe, hogy a motoros vízi sporteszközök használatára vonatkozóan további vizeket jelöljenek ki. Ez a módosítás nem minősül az információszolgáltatásról szóló irányelv értelmében „jelentős változtatásnak". Ezzel a módosítással ugyanis az intézkedés nem szigorúbb, hanem enyhébb lett, az áruforgalomra gyakorolt esetleges hatás tekintetében is, melynek a megelőző ellenőrzéssel történő védelme az információszolgáltatásról szóló irányelv célja. Azt azonban, hogy a jelen ügyben a közölt rendelet tervezetét jelentősen módosították-e annak újbóli közlése nélkül, végül a kérdéseket előterjesztő bíróságnak kell elbírálnia, amely bíróság a nemzeti jog értelmezésére hatáskörrel rendelkezik, és amely bíróság az adott közléseknek a határozathozatalhoz szükséges időpontjait és tartalmát meg tudja állapítani.

112. A második vizsgálandó szempont az információszolgáltatásról szóló irányelv 9. cikke (2) bekezdésének harmadik albekezdéséből adódik. E rendelkezés szeriont az érintett tagállam jelenti a Bizottságnak, hogy milyen intézkedéseket javasol a részletes vélemények alapján, amely intézkedésekre a Bizottság észrevételt tesz. A jelen ügyben azonban a svéd kormány a Bizottság által a tárgyaláson tett nyilatkozat szerint a részletes véleményre csak a vita tárgát képező nemzeti rendelet elfogadását követően reagált. A Bizottság azonban a tárgyaláson jogosan mutatott rá arra, hogy ebből nem származnak jogkövetkezmények. A 9. cikk (2) bekezdésének harmadik albekezdésében előírt, a Bizottság és a tagállam közti párbeszéd elmulasztása nem vezethet a tagállami intézkedés alkalmazhatatlanságához. Az

52 – Ld. a 43. lábjegyzetben hivatkozott Lidl Italia ítélet 22. pontját, a 43. lábjegyzetben hivatkozott CIA Security International ítélet 40. pontját, valamint a C-226/97. sz. Lemmens-ügyben 1998. június 16-án hozott ítélet (EBHT 1998., I-3711. o.) 32. pontját.

információszolgáltatásról szóló irányelv ugyanis főszabály szerint engedélyezi a tagállamok számára, hogy valamely nemzeti intézkedést abban az esetben is elfogadjanak, ha a Bizottság az intézkedést ellenezte, feltéve hogy a közlés megtörtént, és a várakozási kötelezettség lejárt. Ezenfelül a tagállam arra is köteles, hogy a tervezet jelentős módosítását újból közölje. A tagállamokra vonatkozó ezen eljárási követelmények elégségesek a Bizottság által biztosított hatékony megelőző ellenőrzéshez, amely az információszolgáltatásról szóló irányelv célja. A Bizottság által biztosított hatékony ellenőrzéshez nem szükséges a tagállam a Bizottság részletes véleményére történő reagálási kötelezettségének megsértésére a nemzeti intézkedés alkalmazhatatlanságával való szankcionálást kiterjeszteni.

113. Összefoglalva tehát a következőket kell megállapítani:

A tagállamok az információszolgáltatásról szóló irányelv szerint csak a 8. cikk (1) bekezdésének harmadik albekezdésében meghatározott feltételek mellett kötelesek a már közölt intézkedés újbóli közlésére.

VI – Végkövetkeztetések

114. A fenti megfontolások alapján azt javasolom a Bíróságnak, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket a következőképpen válaszolja meg:

1) A 2003/44/EK irányelvvel módosított 94/25/EK irányelvvel nem ellentétesek az olyan nemzeti jogszabályok, amelyek a környezetvédelem indokai alapján tiltják a motoros vízi sporteszközök használatát, amennyiben e jogszabályok nem ellentétesek a Szerződés rendelkezéseivel, és különösen az EK 28. cikkel.

2) A termékek használati módozatait megállapító nemzeti jogszabályok nem minősülnek az EK 28. cikk értelmében azonos hatású intézkedéseknek, amennyiben minden olyan érintett gazdasági szereplőre vonatkoznak, aki belföldön tevékenykedik, és amennyiben mind jogilag, mind ténylegesen ugyanúgy érintik a nemzeti termékek és a más tagállamokból származó termékek forgalmazását, és nem termékkötöttek. A használati tilalmak, vagy az olyan nemzeti jogszabályok azonban, amelyek valamely termék tekintetében csak marginális használati lehetőséget engednek, amennyiben a termékre vonatkozóan a piaci hozzáférést (quasi) megakadályozzák, az EK 28. cikk értelmében tiltott, azonos hatású intézkedéseknek minősülnek, feltéve hogy az EK 30. cikk vagy valamely feltétlenül érvényesítendő követelmény alapján nem igazoltak.

3) Az olyan tagállami szabályozás, amely a motoros vízi sporteszközök használatát az olyan vizeken is tiltja, amelyek vonatkozásában a tartományi kormányzatok még nem hoztak döntést arra vonatkozóan, hogy a környezetvédelem szükségessé teszi-e a használatra vonatkozó tilalmat, aránytalan és ezért nem igazolt, amennyiben nem tartalmaz megfelelő határidőt, amelyen belül a tartományi kormányzatoknak a vonatkozó döntéseket meg kell hozniuk.

4) A tagállamok az információszolgáltatásról szóló irányelv szerint csak a 8. cikk (1) bekezdésének harmadik albekezdésében meghatározott feltételek mellett kötelesek a már közölt intézkedés újbóli közlésére.